
MARK HODDER

BURTON &
SWINBURNE

VÝPRAVA
DO MĚSÍČNÍCH HOR

Stanislav Juhaňák – TRITON

Věnováno
REBECE CAMARAOVÉ

„Čas odhaluje pravdu.“

SENECA

Poděkování

Když jsem s psaním těchto příběhů o Burtonovi a Swinburneovi začínal, neubráníl jsem se obavám, že bych mohl urazit památku mužů a žen, kteří se díky tvrdé práci a ohromnému nadání zapsali do historie.

Mé znepokojení polevilo, když mi nadšení čtenáři vyprávěli, jak během četby mých románů opakovaně nahlíželi do *Wikipedie* i dalších zdrojů, aby se dověděli o skutečných životech lidí, které jsem „odcizil“, více.

A to mě těší. Znamená to například, že v policejním konstáblu č. 53, Williamu Trounceovi, uvidí o něco více lidí hrdinu, který splnil svou povinnost, když se John Francis pokusil v roce 1842 o atentát na královnu Viktorii (nu ano, trochu jsem si s tímhle historickým faktem pohrál). Znamená to větší povědomí o Richardu Spruceovi, kterého sice ve svých výtvorech představuji coby ničemu, ale ve skutečnosti to byl tichý skromný člověk s geniálním nadáním pro botaniku. Znamená to, že se více lidí obrací ke Swinburneově úžasné poezii, více lidí žasne nad politickým důvtipem lorda Palmerstona a více lidí přemýšlí, zda Samuel Gooch skutečně žil, a zjišťuje, že žil a že byl úžasný.

Doufám, že to potomci postav vystupujících v knize, které by snad urazilo, jak s jejich předky zacházím, vezmou v úvahu. Všimněte si, prosím, že jsem ve svých románech *zcela zjevně* popustil uzdu fantazii a rozhodně *nejde* o žádný životopis. Moje alternativní historie je místo, kde se jednotlivci střetávají s odlišnými výzvami a příležitostmi, než s jakými se setkávali ve skutečném životě, a tak se z nich stali velmi, velmi odlišní lidé. V žádném případě by neměli být považováni za přesný obraz lidí, kteří doopravdy žili.

V tomto svazku se při svém líčení Afriky zhruba kolem roku 1863 přidržuji popisů, jež nám zanechal sám sir Richard Francis Burton. Jeho *The Lake Regions of Central Afrika* (Jezerní oblast střední Afriky) z roku 1860 je dle mého mínění zdaleka nejkouzelnějším deníkem kteréhokoli z viktoriánských cestovatelů. Burton měl sklon zapisovat jména vesnic,

měst i regionů po svém a já si v kapitolách o Africe jeho verzi místních jmen podržel.

Nakonec bych rád vyjádřil svůj dík a nejvyšší možné uznání Louovi Andersovi, Emmě Barnesové a Jonu Sullivanovi.

ČÁST PRVÁ

CESTA DO AFRIKY

„Mám dojem, že jedním z nejradostnějších okamžiků života lidského jest odjezd na dalekou cestu do neznámých krajů. Když člověk jediným mocným vypětím sil setřese jeho zvyku, tíhu všednosti, závoj mnoha starostí a otroctví domova, pocítí opět štěstí. Krev mu v těle proudí rychlým oběhem dítěte... nastává nový úsvit života...

DENÍK SIRA RICHARDA
FRANCISE BURTONA, 2. PROSINCE 1856

Kapitola 1

VRAŽDA NA FRYSTONU

„Budoucnost ovlivňuje přítomnost stejnou měrou, jako ji ovlivňuje minulost.“

FRIEDRICH NIETZSCHE

Sir Richard Francis Burton se zavrtěl pod křoviskem na okraji houštiny v horním západním cípu londýnského Green Parku a proklínal svou hloupost. Mělo mu dojít, že ztratí vědomí. Měl dorazit dřív, aby to vykompenzoval. Teď byla celá mise ohrožena.

Chvilí jen tak ležel, dokud bolest v boku nepolevila, pak pozdvihl pušku, podepřel se lokty a namířil zbraň na dav pod sebou. Pohlédl na nápis na pažbě. Stálo tam: *Lee-Enfield Mk III., vyrobeno v Taboře, Afrika, 1918.*

Zamžoural do teleskopického hledí a zkoumal tváře lidí shromážděných u cesty na úpatí svahu.

Kde je jeho cíl?

Začal vidět rozmazaně. Potřásl zlehka hlavou, aby se pokusil rozptýlit podivný pocit posunu, onen strašlivý dojem, že je rozdělen ve dvě různé kopie. Poprvé tuhle iluzi zažil během horečnatých záchvatů tehdy v sedmapadesátém v Africe a pak opět o čtyři roky později, kdy se stal královým agentem. Měl za to, že už nad tím zvítězil. A možná ano. Koneckonců tentokrát opravdu existoval dvakrát.

Bylo odpoledne 10. června 1840 a mnohem mladší Richard Burton právě cestoval po Evropě z Itálie do Oxfordu, aby se zapsal na Trinity College.

Vybvavil si onoho vzpurného, neústupného a neukázněného mládence a tiše zašeptal: „Čas mě díkybohu změnil. Otázka zní, zda mu tu službu dokážu oplatit.“

Mířil z tváře na tvář a hledal muže, kterého přišel zastřelit.

Byl příjemný vlahý den. Pánové s vycházkovými holemi v rukou se naparovali v lehkých kabátcích a cylindrech. Dámy třímající slunečníčky zkrášlovaly čepce a elegantní rukavičky. Všichni čekali, aby se podívali na královnu Viktorii, až pojedou v kočáře kolem.

Burton si prohlížel přes vlasový kříž dalekohledu jednoho člověka za druhým. Někde v davu byl Edward Oxford, šílený osmnáctiletý mladík s vražednými úmysly a dvěma křesadlovými pistolemi pod dlouhým kabátem. Jenže kvůli tomu, aby zastřelil královnina samozvaného vraha, tu Burton nebyl.

„Zatraceně!“ Trásly se mu ruce. Ležet takhle natažený by bylo bývalo nepohodlné pro každého muže jeho věku – už mu bylo sedmačtyřicet –, ale s těmi dvěma žebry, která mu zlomil premiérův muž Gregory Hare, to bylo ještě mnohem horší. Bodala ho v boku jako nůž.

Opatrně se přesunul, přičemž se snažil, aby se křoví nehýbalo. Musel zůstat skrytý.

Jeho pozornost upoutala jedna tvář. Byla kulatá, zdobil ji veliký knír a vyzářovala z ní jasně patrná arogance. Burton toho člověka ještě neviděl – alespoň ne v téhle podobě –, přesto ho ale znal: byl to Henry de La Poer Beresford, třetí markýz z Waterfordu, kterému mnozí přezdívali „Šílený markýz“. Muž byl zakladatelem libertinů, politicky vlivného hnutí hlásajícího vysvobození z okovů společnosti a vášnivě nesouhlasícího s technologickým pokrokem. Za tři roky ode dneška povede Beresford zpustlíky – skupinku radikálních odpadlíků, kteří budou svou anarchistickou filozofií zpochybňovat dobré mravy společnosti. Markýz věřil, že lidský druh brání své vlastní evoluci a že se každý jednatel může stát *nadnormálním člověkem*, bytostí zcela osvobozenou od zábran, bez svědomí a pochyb, monstrem, které si dělá, co se mu zlíbí a kdykoli se mu to zlíbí. Byla to nebezpečná myšlenka – což Burtonovi potvrdila velká válka –, ale zrovna v tuhle chvíli se jí nezabýval.

„S tebou se vypořádám za jednadvacet let,“ zamumlal.

Parkem se rozlehla ozvěna vzdáleného jásotu. Brána Buckinghamského paláce se už otevřela a na cestu vyjel královský kočár.

„No tak!“ šeptal si Burton. „Kdepak jsi?“

Kde je ten člověk, kterého přišel zabít?

Kde je Skákající Jack?

Zamžoural do periskopu. Skrz čočky spatřil nepochopitelnou scénu. Obrisy, pohyb, stíny, syté barvy – odmítalo se to slít v cokoli, co by dávalo smysl. Svět se otřásl a on byl rozbítý a rozházený v jeho troskách.

Mrtvý. Očividně je mrtvý.

Ne. Nech toho. To ti nepomůže. Nepoddávej se tomu. Už ne.

Zavřel oči, sevřel pěsti, až se mu nehty zaryly do dlaní, a vycenil zuby. Jen čirou silou vůle zaměřil nesourodé kousky sebe sama a táhl je k sobě, dokud si neuvědomil:

Frank Baker. Jmenuju se Frank Baker.

Dobře. Tohle mu připadalo povědomé. Cítil kordit. Na uši mu dotíral hluk. Vzduch byl rozpálený.

Frank Baker. Ano. To jméno mu předtím vyklouzlo z úst coby odpověď na zdravotníkovu otázku.

„A co jste, pane Bakere?“

Podivná otázka.

„Pozorovatel.“

A stejně podivná odpověď. I ona se jako jméno zjevila odnikud, ale přepracované zdravotníky zcela uspokojila.

Potom přišly záchvaty nicoty. Zimnice. Halucinace. A pak zotavení. Domnívali se, že patří k síti civilních pozorovatelů, a dali ho na starost onomu mužičkovi s pištivým hlasem, který v tuhle chvíli stál vedle něj.

A co dál? Co ještě? Na co jsem se to vlastně díval?

Otevřel oči. Moc světla nebylo.

Uvědomil si, že cosi drtí v pěsti, a tak dlaň rozevřel, podíval se na ni a zjistil, že drží rudý vlčí mák. Cítil, že je to důležité. Ale netušil proč. Strčil si květ do kapsy.

Posunul si obrubu plechové přilby nahoru, otřel si pot z čela a zvedl horní část periskopu přes okraj zákopu a znovu zamžoural do hledáčku. Po jeho levé ruce se v obzoru tetelícím se horkem rozpouštěl vrcholek napuchlého slunce a před ním si v houstnoucím šeru sedm vysokánských pavoukovců na dlouhých nohách hledalo cestu rudým plevem, kterého byla tahle země nikoho plná. Z výfukového potrubí pavoukovců se valila bělostná pára, pyšně se odrážející na pozadí temnicí fialové oblohy.

Sekáči, pomyslel si. Ty obludy jsou pavouci zvaní sekáči, které eugenická frakce technologů vyšlechtila do pozoruhodné velikosti. Ne, počkat, žádní eugenikové, ti patří k nepříteli –

našim se říká genetici. Pavouky nechají vyrůst, pak je zabijí a vykuchají a jejich tělesné schránky konstruktéři vybaví zařízením na páru.

Prozkoumal ty vymyšlenosti pozorněji a povšiml si detailů, které mu připadaly jiné – ale jiné než co? Například tu byly kulometry Gatling, zavěšené za malými tělíčky sekáčů, kde Baker očekával, že uvidí sítě na náklad. Kulometry se otáčely a s třpytivými záblesky vysílaly do německých příkopů krupobití kulek a jejich mechanický rachot málem přehlušil bafání parních strojů vozítek. Sekáči byli navíc obrnění a řidiči neseděli na sedadlech zabudovaných do vydlabaného těla, ale v jakýchsi sedlech na něm, což naznačovalo, že prostor uvnitř schránky vyplňuje větší a silnější stroj než... než...

S čím je to vlastně srovnávám?

„To je pohled, co?“ ozval se pronikavý hlas.

Baker si odkašlal. Nebyl připraven mluvit, navzdory neurčitému podezření, že už to stejně udělal – že s malým mužíčkem před pár minutami něco málo prohodil.

Otevřel ústa, aby něco řekl, jenže jeho společník pokračoval: „Kdybych byl básník, snad bych to dokázal vystihnout, ale pro obyčejného novináře je to příliš velká výzva. Jak mám, k čertu, popisovat tak neskutečnou scénu? Každý, kdo to neviděl na vlastní oči, by si myslel, že píšu nějaký vědeckofantastický román. A třeba by o mně říkali, že jsem nový Jules Verne.“

Mysli! No tak! Dej si slova toho chlapa dohromady. Prokousej se tou řečí. Dostaň z ní nějaký smysl.

Syčivě se nadechl, jak mu v mysli rozkvetla vzpomínka. Ležel na posteli v polní nemocnici. V rukou držel noviny. Četl jakousi reportáž a tu napsal tenhle malý boubelatý mužíček.

Ano, to je ono. Teď mluv, Bakere. Otevři pusu a mluv!

„Vy to zvládnete,“ řekl. „Tuhle jsem četl jeden z vašich článků. Máte vzácný talent. Kdo je to Jules Verne?“

Viděl, jak mužíček přimhouřil oči a zkoumavě si ho v šeru prohlíží a snaží se rozeznat jeho rysy.

„Jeden francouzský romanopisec. Zabili ho při pádu Paříže. Vy jste o něm neslyšel?“

„Možná ano,“ odvětil Baker, „ale musím přiznat, že si toho pamatuju tak málo, že sotva funguju.“

„Aha, no jistě. To je po šoku z výbuchu celkem obvyklý symptom – a vlastně i u horečky. A vy jste si podle všeho užil dost obojího. Víte, proč jste byl v oblasti Velkých jezer?“

V oblasti Velkých jezer? Ale ta jsou... ta jsou v Africe! Tohle je Afrika!

„Nemám páru. První, na co si vzpomínám, je, jak mě nesou na nosítkách. A když jsem se pak probral, byl jsem tady a píchali do mě lapiduchové.“

Novinář si odfrkl a řekl: „Trochu jsem se poptal. Chlapi od průzkumníků vás našli nedaleko západního břehu jezera Ukerewe, na okraji Krvavého pralesa. A to je nebezpečné místo – pořád se tam rojí Němci. Byl jste beze zbraně, na hlavě jste měl zřejmě čerstvě vytetovaný ten zvláštní zářící hieroglyf a řval jste jako šílenec.“

Hieroglyf?

Baker zvedl ruku, vklouzl dlaní pod přílbu a prsty si vjel do krátkých vlasů. Kůži mu zvrásnilly tvrdé jizvy.

„Na nic z toho si nevzpomínám.“

Já si to nepamatuju. Nepamatuju. Nepamatuju.

„Průzkumníci vás chtěli vzít do Tabory, ale cesta na jih se jen hemžila číhači, takže upalovali na východ, dokud se nepřipojili k vojenským praporům, které se tu shromažďují. Po celou tu cestu jste byl střídavě při vědomí a v mdlobách, ale nikdy natolik při smyslech, abyste to nějak vysvětlil.“

Dopisovatele náhle přerušilo hlasité „Alá! Alá!“ sirény. Byl to sekáč signalizující, že se ocitl v nebezpečí. Mužik opět obrátil pozornost k periskopu a Baker se k němu připojil.

Jedno z obřích vozítek se začalo zaplétat. Kolem chůdovitých nohou se mu ovíjely šarlatové úponky, které se plazily nahoru k řidiči usazenému vysoko nad zemí. Muž zoufale cloumal ovládacími pákami a snažil se setřást svijející se rostlinu ze svého stroje. Nepodařilo se mu to. Sekáč se nakláněl víc a víc vlevo, až přepadl a strhl masožravé býlí s sebou. Siréna zabublala a odumřela. Řidič se skutálel ze sedla, pokusil se vstát, upadl a začal kolem sebe tlouct. Zavřeštěl, když pod jeho vahou rostlinné tobolky popraskaly a postříkaly ho kyselou šťávou. Mužova uniforma vybuchla v plamenech a z kostí se mu odlupovalo bublající maso. Za necelou minutu ho plevel zredukoval na holou kostru.

„Chudák,“ zabručel mužiček. Spustil zařízení pro průzkum dolů a smetl si z pravé ruky prach. „Neviděl jste, jak se sem ten plevel včera dostal? Já to zmeškal. Spal jsem.“

„Neviděl.“

„Z moře to sem prý zaválo tenkou stužku mraků připomínající hada, ze které přšla semena. Přes noc rostlina vyrašila

a od té doby roste. Vypadá dost neprostupně. Řeknu vám, Bakere, že když dojde na počasí a kytky, ti zatracení němečtí kouzelníci vědí, co dělají. Proto také pořád ještě získávají do armády o statisíce Afričanů víc než my. Domorodci jsou tak pověřiví, že udělají, cokoli jim řeknete, pokud věří, že umíte přivolat nebo zadržet déšť a zajistit jim dobrou úrodu. Plukovník Crowley má plné ruce práce, aby se jim ubránil – tedy těm kouzelníkům.“

Baker se to všechno snažil zpracovat. Kouzelníci? Rostliny? Ovládání počasí?

„Crowley?“ řekl.

Menší muž zvedl obočí. „Propáníčka! Vy máte opravdu děravý mozek! Plukovník Aleister Crowley. Naše hlavní médium. Machr mezi čaroději!“

Baker mlčel.

Dopisovatel zmateně pokrčil rameny, přitiskl se ke stěně zákopu, neboť se kolem něj drala řada vojáků, a uchechtl se, když na ně jakýsi seržant mrkl, usmál se a řekl: „Držte hlavy dole, pánové. Nechci, aby nám do těch drahejch helem nadělali díry.“ Potom se mužiček opět obrátil k periskopu. Baker to pozoroval a pokoušel se překonat pocit odtržení.

Já sem nepatřím. Ničemu z toho nerozumím.

Otřel si rukávem ústa – vzduch byl nasáklý vlhkostí a on se vydatně potil – a přiložil oko k objektivu periskopu.

Další dva sekáči byli stahováni do svíjející se flóry. Baker se zeptal: „Kolik lidí bude muset ještě umřít, než někdo zavele, aby se ty zatracené mašiny stáhly?“

„My neustoupíme,“ zněla odpověď. „Tohle je naše poslední šance. Pokud se nám podaří zadržet německé síly v Africe, možná dokážeme v Evropě zahájit nějaký protiútok. A pokud ne, jsme vyřízeni. Podívejte! Padl další!“

Tři zbývající sekáči spustili vřestící sirény: „Alá! Alá! Alá! Alá!“

„Příšerný kravál,“ pokračoval novinář. „Člověk by skoro uvěřil, že jsou ti zatracení pavouci živí a mají strach.“

Baker mírně zavrtěl hlavou. „Přesně řečeno to pavouci nejsou. Pavouci jsou řád *Araneae*, zatímco sekáči jsou *Opiliones*.“

Jak tohle vím?

Válečný dopisovatel si pohrdavě odfrkl. „Teď už nejsou z žádného řádu – od chvíle, co je technologové vykuchali!“

Po celé délce britských zákopů začali muži hvízdát na písťalky.

„Sakra! Přilétá naše denní dávka spor. Nasaďte si masku.“

Baker se pohyboval, aniž by o tom přemýšlel. Rukama sklouzl k opasku, otevřel plátěné pouzdro, vytáhl masku z tlusté gumy a navlékl si ji přes obličej. On a jeho společník na sebe pohlédli skrz kulaté skleněné průzory.

„Nesnáším, jak tyhle masky smrdí,“ přidušeně prohlásil menší muž. „A mám z nich klaustrofobii. Na nošení v tomhle pekelném podnebí jsou příliš dusivé. Co byste řekl, kdybychom se vrátili do krytu na čaj? Stejně už začíná být moc velká tma a nic moc tu nevidíme. Čas na hrnek něčeho teplého! Pojdte!“

Baker se naposledy podíval do periskopu. Přestože průzory masky scénu rozostřily a rychle se snášející africká noc ji zastírala ještě víc, dokázal ještě rozeznat, že se od vzdálené strany plevele přibližuje hustý žlutý oblak, který jako by proti inkoustově černé obloze světélkoval. Baker se otrásl, otočil se a zákopem se vydal za druhým mužem podél frontové linie do zákopu radistů a zpátky do jednoho z krytů. Míjeli maskované vojáky – většinou askarie, africké rekruty, z nichž mnozí nebyli o mnoho starší než děti –, kteří sklíčeně posedávali a čekali, než vyrazí do útoku.

Oba muži dorazili k průchodu, odhrnuli těžký závěs a vstoupili dovnitř. Sundali si přilby a z obličejů masku.

„Dejte pozor, abyste závěs zase správně zajistil. Nepustí spory dovnitř. Já zatím seženu nějaké světlo,“ řekl novinář.

O chvíli později už malý podzemní bunkr ozářila petrolejová lampa. Bunkr byl zařízen střídmo, stála tu jen dvě dřevěná lůžka, dva stoly, tři židle a několik beden.

„Fuji!“ zavrčel Baker. „Krysy!“

„S těmi nic nenaděláme. Ty malé potvory jsou všude. Jenže ty jsou váš nejmenší problém. Za pár dní vám tu pěknou čisťounkou uniformu zamoří vši, takže vám bude připadat, že vás snad sežerou zaživa. Kde je ta zpropadená konvice? Aha, tady!“

Mužík se pustil do práce u přenosných kamínek. Na světle se ukázalo, že má překvapivě modré oči.

Baker přistoupil k menšímu z obou stolů, přiraženému ke zdi. Stálo na něm umyvadlo a přímo nad ním viselo na hřebíku čtyřhranné zrcátko. Snažil se v něm najít svůj odraz, ale z nějakého důvodu na něj nedokázal zaostřit. Buď mu oči nedovolovaly, aby se na sebe podíval, nebo tam ve skutečnosti nebyl.

Přešel k druhému stolu uprostřed krytu a posadil se.

„Ty spory,“ začal. „Co jsou zač? Kde se tu berou?“

„Správně se jim říká spory typu A. Němci rozmnožují obří houby, eugenicky pozměněnou verzi druhu muchomůrky, které se říká Ničivý anděl neboli *Amanita bisporigera*, pokud máte botaniku stejně jako entomologii raději v latině. Je smrtelně jedovatá a její výtrusy také. Vdechněte je, a během několika vteřin prožijete zvracení, křeče, delirium a průjem. Do deseti minut budete mrtvý.“

„Botanické zbraně? Nejprve ten plevel a teď výtrusy hub. Jak děsivě důmyslné!“

Druhý muž se po Bakerovi ohlédl se zmateným výrazem ve tváři. „To, že Němci využívají válečných prostředků založených na rostlinách, přece ví každý, ne? A občas i upravená zvířata.“

„Vážně? Promiňte. Jak jsem říkal, skoro nic si nepamatuju. Nezmiňoval jste se o nějakých *číhačích*?“

„Aha. Hm. Ano. Masožravé rostliny. To byla jedna z prvních zbraní, kterou Němci vyvinuli. Původně to byla bojová vozidla, využívaná po celé Africe. Jednoho dne ale spontánně zmutovala a strávila své řidiče, následkem čehož nějak získala elementární inteligenci. Potom se rychle rozšířila a teď představují nebezpečí pro obě strany. Pokud nějakého číhače uvidíte, aniž byste měl po ruce plamenomet, upalujte pryč jako o život. V oblasti Velkých jezer, kde vás našli, jsou obzvláště hojní.“ Novinář se odmlčel a pak dodal: „Neuvědomil jsem si, že máte paměť až natolik poškozenou. A co fyzicky? Jak se cítíte?“

„Jsem slabý, ale zlepšuje se to a ten zánět v očích už ustupuje. Když jsem ve špitálu přišel k sobě, byl jsem napůl slepý. Ta zatracená choroba mě občas sužuje už od Indie.“

„Vy jste byl v Indii?“

Baker se zamračil a promnul si bradu. „To nevím. Prostě mi to vyskočilo v hlavě. Ano, mám pocit, že jsem tam možná byl.“

„Páni, Indie! Měl jste tam zůstat. Možná se ukáže, že je to poslední bašta civilizace na celé téhle pitomé planetě! Tam jste vstoupil do armády?“

„Nejspíš ano.“

Ozvalo se vzdálené zadunění a po něm další a další. Země se zachvěla. Novinář pohlédl na strop.

„Dělostřelectvo. Hrachopaly. Střílí z okraje Dar es Salaamu.“

Baker si pro sebe zamručel: „Řekl bych, že je to odvozeno z *bandar as-salám*. To je ironie. Znamená to *přístav klidu*.“ Nahlas pak řekl: „Zdejší krajina i klima mi připadají povědomé. Nejsme jižně od Zanzibaru? Není tu v okolí vesnice jménem Mzizima?“

„Cha! Mzizima a Dar es Salaam jsou jedno a to samé, Bake-re! Není to neuvěřitelné, že zánik britského impéria započal v takové bezvýznamné díře a že se sem teď vracíme?“

„Co tím chcete říct?“

„Všeobecně se má přece za to, že tady začala velká válka. To jste také zapomněl?“

„Ano, obávám se, že ano. Válka začala v Mzizimě? Jak je to možné? Vždyť je to, jak říkáte, bezvýznamná díra!“

„Takže si přinejmenším vybavujete, jaký býval Dar es Salaam dřív, že?“

„Vzpomínám si, že tam kdysi stával jen shluk úlovitých chatrčí.“

„Přesně tak. Jenže ten shluk navštívili před o něco málo víc než padesáti lety němečtí zeměměřiči. Nikdo neví, proč sem přišli nebo co se tu stalo, ale z nějakého důvodu vypukl boj mezi nimi a al-Manát.“

„Tou předislámskou bohyní osudu?“

„To tedy sedí, sakra! Jenže vy myslíte jinou, kamaráde. Al-Manát byla vůdkyní guerillové skupiny bojovnic. Proslýchá se, že šlo o Britku, její pravá totožnost je však zahalena tajemstvím. Jedná se o jednu z velkých historických záhad. Konflikt tedy eskaloval, Británie i Německo sem vyslaly další vojáky, a z Mzizimy se stala pevnost Německé východoafrické společnosti. Zhruba před čtyřiceti lety se tam zformoval německý obranný oddíl *Schutztruppe* a osada se rychle rozrůstala. Přejmenovali ji na Dar es Salaam a od té doby stále vzkvétá. Což naši mládenci o víkendů změní.“

„Co tím myslíte?“

„Myslím tím, příteli, že HMA *Pegasus* a HMA *Astraea*¹ to město v sobotu srovnají se zemí.“

Venku zaduněly další výbuchy. Jejich frekvence narůstala a všechno se otřásalo. Baker se nervózně rozhlédl kolem sebe.

„Zelený hrách,“ prohodil jeho společník.

„To poznáte jen podle zvuku?“

¹ Označení HMA (His Majesty's Airship – vzducholod Jeho Veličenstva) je odvozeno od tradičního označení plavidel britského královského loďstva; pozn. překl.

„Ano. Jednoduchý výbuch při dopadu, jako velká dělová koule. Žlutá odrůda při zásahu vybuchuje a všude se rozletí jedovaté šrapnelly. V Evropě sprovedila ze světa miliony našich kluků, ale v Africe se jí naštěstí nedaří.“

Bakerovy prsty sevřely okraj stolu. Druhý muž si toho všiml a ujistil jej: „Nic se nám nestane. Trvá jim věčnost, než se zastřílejí. My navíc nebojujeme, což znamená, že se na rozdíl od vojáků můžeme schovávat tady. Jestli nám nějaký ten neřád nepřistane přímo na hlavě, nic nám nehrozí, a možnost, že se něco takového stane, je opravdu mizivá.“

Postavil konvici na kamna a pak mlčky seděli, naslouchali kanonádě, dokud se voda nezačala vařit. Mužík lžičkou odměřil do kovové konvice čajové lístky a zabručel: „Máme nízké příděly.“

Baker si všiml, že po něm jeho společník neustále pokukuje. Pociťoval nevysvětlitelnou chuť schovat se do stínu, jenže světlu nebylo možné uniknout. Bezmocně přihlížel, jak se na mužově tváři najednou postupně objevuje celá škála emocí: zvědavost, zmatek, poznání, nevíra, šok.

Menší muž mlčel, dokud nebyl čaj hotový, pak jím naplnil dva plecháčky, přidal mléko a cukr, jeden hrnek podal Bakerovi, posadil se, foukl do páry nad nápojem, a aby přehlušil dopadající střely, zvýšil hlas a zeptal se: „Heleďte, kamaráde, kdy jste se naposledy holil?“

Baker vzdychl. „Kéž bych měl nějaký doutník,“ zamumlal, strčil ruku do kapsy a vylovil odtud vlčí mák. Zahleděl se na něj a nepřítomně opáčil: „Cože?“

„Vaše poslední holení. Kdy to bylo?“

„To nevím. Tak před třemi dny? Proč se ptáte?“

„Protože to strniště, můj milý příteli, úplně zmařilo vaše přestrojení. Rysy vaší tváře lze okamžitě rozpoznat, jakmile se na ní objeví vousy nebo knír. Vaše tvář je právě tak rozhodná, nemilosrdná a velitelská, jak stálo v hlášení! Jemnáčku, ty zapadlé oči! Ta železná brada! Ta divoká jizva na vaší tváři!“

Baker vybuchl. „O čem to tu, sakra, mektáte?“

„Mluvím o něčem naprosto nemožném a zcela neuvěřitelném – ale také dokonale zjevném a neoddiskutovatelném!“ Novinář se zazubil. Musel teď křičet – palba jim divoce duněla v uších. „No tak! Žádné zapírání na mě nezkoušejte! Nejsem žádný hlupák. Nepřipadá v úvahu, že byste mohl být někdo jiný, ačkoli to, že jste ten, kdo jste, nedává vůbec smysl.“

Baker na něj jen nasupeně hleděl.

Ten druhý zahulákal: „Nechcete mi to třeba vysvětlit? Ujišťuji vás, že jsem neobyčejně nepředpojatý a umím udržet tajemství, pokud byste si to chtěl stanovit jako podmínku. Můj šéfredaktor by mi to stejně nikdy neuvěřil.“

Přímo před bunkrem se ozvala detonace. Místnost poskočila. Čaj vyšplíchl. Baker sebou trhl, ale pak se vzpamatoval a hlasitě prohlásil: „Vážně netuším, o čem to mluvíte.“

„Pak mi dovolte, abych vám to objasnil. Není pochyb, že se nejmenujete Frank Baker.“

„Že ne?“

„Cha cha! Takže připouštíte, že možná nejste ten, za koho se prohlašujete?“

„To jméno mi přišlo na mysl, když se mě na něj zeptali, ale rozhodně si nejsem jistý, že je správné.“

Baker sebou škulbl, neboť místnůstkou otrásl další dopad.

„Dobrá,“ zakřičel novinář. „V tom případě se tedy řádně seznamme. Mě vám představili jakožto pana Wellse. Tak na to zapomeňte. Podobné formality nejsou nutné. Jmenuju se Herbert. Herbert George. Válečný dopisovatel listu *Tabora Times*. Většina lidí mi říká Bertie, takže mi tak klidně říkejte taky. A věřte mi, že zároveň žasnu a jsem moc rád, že vás poznávám.“ Natáhl ruku, jíž bylo náležitě potřesen. „Vážně, té palby se nebojte, jsme tu v mnohem větším bezpečí, než se zdá. Německé dělostřelectvo to zkouší spíš na podpůrné zákopy než na první linii. Získají víc, když nám zničí zásoby, než když sejmou pár askariů.“

Baker odměřeně přikývl. Chvilí mlel ústy naprázdno. Znovu a znovu zalétal pohledem k vlčímu máku ve své dlani, pak si odkašlal a řekl: „Takže vy víte, kdo jsem? Znáte mé pravé jméno?“

„Ano, vím, kdo jste,“ odvětil Wells. „Čtu totiž životopisy. A viděl jsem vaše fotografie. Víم o vás vše. Jste sir Richard Francis Burton, ten slavný cestovatel a učenec. Určitě se nemýlím.“ Usrkl čaje. „Ale nedává to žádný smysl.“

„Proč ne?“

„Protože vy, můj milý příteli, vypadáte tak na pětáctýřicet a tohle je rok 1914 a já náhodou vím, že jste zemřel jako stařec v roce 1890!“

Baker – Burton – potřásl hlavou. „Pak ovšem nemůžu být tím, za koho mne máte,“ řekl, „protože nejsem ani starý, ani mrtvý.“

V tu chvíli svět se strašlivým výbuchem skončil.

Pro Thomase Bendyshe svět skončil na Nový rok 1863. Když zemřel, byl oblečený jako kmotříček Smrták. Přestože byl přesvědčeným a upřímným ateistou, jeho poslední slova zněla: „Bože můj! Drahý Ježíši! Maria, matko Boží, zachraň mě, prosím!“

Ostatní členové Klubu kanibalů tento netypický výbuch později připisovali skutečnosti, že otrava strychninem je neobyčejně bolestný a rychlý způsob odchodu.

Sešli se na Frystonu – yorkshireském zámečku Richarda Moncktona Milnese –, aby tu spojili novoroční večírek v kostýmech s večírkem na rozloučenou. Rozlučka nebyla určena Bendysheovi – ten skončil zcela neočekávaně –, nýbrž siru Richardu Francisi Burtonovi a jeho expedici, která koncem týdne vyrážela na cestu do Afriky.

Na Frystonu, pocházejícímu z alžbětinského období, nebyl žádný plesový sál, za jeho kamennými sloupky dělenými okny se však nalézalo množství prostorných, dubem obložených a zděnými krby vyhřívaných komnat, které nyní zaplnili hosté v kostýmech. Nechyběli mezi nimi prerafaelističtí malíři, čelní technologové, spisovatelé, básníci a herci, ministři vlády, představitelé Scotland Yardu i členové Královské zeměpisné společnosti. Přítomno bylo i několik vysokých důstojníků vzducholodi Jeho Veličenstva *Orpheus* a mezi ženy, které stály za povšimnutí, patřily slečna Isabella Maysonová, sestra Sádvi Ragavendrová, paní Iris Angellová a slavná eugenička – nyní genetička –, sestra Florence Nightingaleová, které tak přispívaly k hojně účasti na večírku, jakými byl Monckton Milnes proslulý.

Poslední chvíle před smrtí trávil Bendyshe v černém plášti s kápí a maskou lebky veselým popichováním řeckého boha Apollona v kuřáckém salonku. Maličký Olympan s vlasy jako plamen, ve skutečnosti básník Algernon Charles Swinburne, zahalený tógou s vavřínovým věncem na hlavě, s Erotovým šípem se zlatým hrotem zastrčeným za pásek, postával u arkýřového okna s perským králem Šahrijárem, Oliverem Cromwellem, Harlekýnem a jakýmsi rytířem, spolu se sirem Richardem Francisem Burtonem, ministrem války sirem Georgem Cornewallem Lewisem, Moncktonem Milnesem a kapitánem *Orpheia*, technologem Nathanielem Lawlessem.

Swinburne právě dostal od procházejícího číšníka, oblečeného stejně jako zbytek personálu do benátského kostýmu

Medico della Peste, k němuž patřila ptačí maska s dlouhým zobákem, skleničku brandy. Básník se napil, položil sklenku na odkládací stůl vedle sebe a obrátil se na kapitána Lawlesse: „Ale copak to není dost velká posádka? Měl jsem dojem, že rotorolodě létají se sedmi nebo osmi muži, a ne... s kolika?“

„Počítaje i mě samotného,“ odvětil kapitán, „je nás šesta-dvacet, a to ještě není plný stav.“

„Panenko skákavá! Jak se tam, u všech všudy, zabavíte?“

Lawless se zasmál, světle šedé oči mu zajiskřily a rovné zuby svou bělostí předčily i sněhobílý, pečlivě zastrížený vous. „Myslím, že vám tak docela nedošlo, jak je *Orpheus* obrovský,“ řekl. „Je to největší létající stroj, který pan Brunel postavil. Opravdový titán. Až ho zítra uvidíte, vsadím se, že vám vyrazí dech.“

Ke skupině se připojil technolog Daniel Gooch. Jako vždy měl na sobě postroj, z něž se natahovaly dvě přídatné mechanické paže. Swinburne již vyjádřil názor, že se konstruktér měl přestrojit za obřího brouka. Jenže Gooch se ve skutečnosti oblékl jako ruský kozák. „*Orpheus* je velkolepý, pane Swinburne. A také přepychový. Navržený pro osobní přepravu. Převeze expedici, zásoby i obě vaše vozidla, a ještě spousta místa zbude.“

Bendyshe, který stál hned za básníkem – byl k němu otočený zády a konverzoval s Charlesem Bradlaughem, převlečeným za Bena Turpina –, potají sebral ze stolu Swinburneovu skleničku. Strčil si ji za masku, na ex ji vypil, postavil zpět a potom na Bradlaugha mrkl skrz pravý oční důlek své škrabošky.

„A jsou všechny pozice v mužstvu obsazené, kapitáne?“ vyptával se Burton. „Zaslechl jsem, že máte nějaké potíže.“

Lawless přikývl. „Ukázalo se, že dva pucovači, které nám dodala Liga kominiků, jsou na tu práci příliš mladí a nedisciplinovaní. Dělalí skopičiny ve větracím potrubí a způsobili značné škody. Oba jsem okamžitě vyhodil.“ Pak oslovil Gooche, který sloužil na palubě plavidla coby hlavní inženýr. „Pochopil jsem dobře, že se k nám v Battersea přidá nějaká náhrada?“

„Ano, pane, a přivezou s sebou nové potrubí od Ligy.“ Jedna z jeho mechanických rukou se zanořila do kapsy kabátce a vytáhla zápisník. Nahlédl do něj a řekl: „Jmenují se William Cornish a Tobias Threadneedle.“

„Nějací špunti?“

„Cornish je ještě kluk, pane. Pan Threadneedle je zjevně o dost starší, ačkoli očekávám, že bude mít dětskou postavu jako všichni v jeho profesi.“

Gooch si nedokázal pomoci, aby se nepodíval shora na Swinburnea, který na něj na oplátku vyplázl jazyk.

„Bezpochyby kominický mistr,“ prohodil Burton. „Myslím, že Brouk se pokouší jejich Bratrstvo začlenit do Ligy.“ Odmlčel se a pak dodal: „Kde já už jméno toho Williama Cornishe slyšel?“

„Ode mě,“ odvětil svým vysokým pisklavým hláskem Swinburne. „Znám ho. A je to prima rošťáček, i když možná až příliš žhavý trávit večery nastražováním pastí na hřbitovech v naději, že chytne jednoho či dva lupiče mrtvol!“ Sáh po sklence, zvedl ji ke rtům, škulbl sebou, smutně se na skleničku zadíval a zabručel: „Sakra!“ Mávl na číšníka.

„Lupiči mrtvol? Brouk? Potrubí? O čem to tu, proboha, mluvíme?“ zvolal Cornwall Lewis.

Burton odpověděl: „Brouk je dosti záhadná hlava kominické organizace. Chlapec. Velmi inteligentní a sečtělý. Žije v komíně jedné fabriky.“

„Pane na nebi!“

Swinburne si vzal od číšníka další sklenku brandy, usrkl a postavil ji na stůl.

„Já se s Broukem nikdy nesetkal,“ prohlásil, „ale s Willym Cornishem jsem dělal, když jsem během Richardova vyšetřování případu Skákajícího Jacka sloužil u kominického mistra jménem Vincent Sneed. Sneed byl zlý hulvát s velikým nosem, na kterého jsem ke své smůle narazil během těch nepokojů loni v létě. Vyrazil jsem tomu mizerovi dech.“

„Upadl jste na něj,“ opravil ho Burton.

Bendyshe neviděn vzal básníkovu sklenku, polkl téměř celý její obsah a vrátil ji zpět na místo.

Bradlaugh mu pošeptal: „Jste si jistý, že je to moudré, kamaráde? Nedáte-li si pozor, skončíte pod obraz!“

„Nešmyšl,“ zašišlal Bendyshe. „Já šem naprosto štřížlivej.“

Monckton Milnes se obrátil na Lawlesse. „A co přesně takový pucovač dělá?“

„Normálně čeká na přistávací ploše,“ odvětil vzduchoplovec, „a zodpovídá za to, že bude kouřové a parní potrubí čisté a průchodné. Jenže u větších plavidel, která létají ve větší výšce, koluje v rozsáhlé soustavě vnitřního potrubí teplý vzduch, který má zajistit, že v každé kabině bude udržována příjemná teplota.“

Trubky jsou dost široké, aby jimi prolezl malý kluk, a právě to je úkolem pucovače: odstraňovat prach a přibývající vlhkost.“

„To zní jako zatraceně nepříjemná práce v horku!“

„To ano. Ale ne ve srovnání s vymetáním komínů.“ Lawless se otočil ke Swinburneovi. „Jak z vlastní zkušenosti jistě víte, kominíci vedou strašlivý život. Ti, kteří seženou práci jako pucovači, jsou považováni za šťastlivce.“

„Nemyslím, že tenhle postup slovo ‚šťěstí‘ docela ospravedlňuje,“ prohodil Burton. „I tak na pucovačích léta chudoby a krutosti zanechaly jizvy. Brouk dělá, co může, aby své hochy ochránil, ale společenský řád změnit nedokáže. Abychom život kominíků zlepšili, potřebovali bychom podnitit zásadní změnu způsobu, jímž je distribuováno bohatství. Museli bychom masu pozvednout z té bažiny chudoby, která je pohlcuje a do níž se boří základy našeho impéria.“

Pohlédl na Cornewalla Lewise, který pokrčil rameny a řekl: „Já jsem ministr války, sire Richarde. Mým úkolem je impérium chránit, ne napravovat jeho špatnosti.“

„Chránit jej, nebo jej rozšiřovat, se vši jeho nespravedlností, pane?“

Monckton Milnes si odkašlal. „No tak, Richarde,“ oslovil Burtona tiše. „Tohle se sem vážně nehodí, co?“

Burton se kousl do rtu a přikývl. „Omlouvám se, sire Georgi – neměl jsem právo takhle mluvit. Od těch nepokojů s Tichbornem jsem na podobné věci dost citlivý.“

Cornewall Lewis otevřel ústa, aby něco řekl, byl však přerušen Swinburnem, který nečekaně vypískl: „Cože? Co? Copak se svět zbláznil? Jak je možné, že chlastám tímhle tempem? Přísahám, že jsem si dal sotva kapku!“

Burton se na svého asistenta zamračil. „Algy, nezapomínejte, prosím vás, že jste Apollon, a ne Dionýsos,“ doporučil mu. „Snažte se to své pití trochu regulovat.“

„Regulovat? Regulovat? Co to tu, u všech všudy, plácáte, Richarde? Nikdo nepije pravidelněji než já!“

Básník se ze zmateným výrazem zahleděl na prázdnou sklenku a mávl na dalšího číšníka. Bendyshe a Bradlaugh za jeho zády dusili smích.

„No,“ řekl Gooch, „až ti kluci dorazí, bude posádka kompletní.“ Vylovil mezi stránkami notesu ústřížek papíru. „Mám tu úplný soupis, pane.“

Lawless si lístek vzal, přečetl si jej a souhlasně přikývl.

„Můžu se podívat, kapitáne?“ zeptal se Burton.

„Jistě.“

Králuv agent uchopil seznam a pozorně si jej prohlédl. Stá-
lo tam:

Velící důstojník: kapitán Nathaniel Lawless
 První důstojník: William Samuel Henson
 Druhý důstojník: Wordsworth Pryce
 Kormidelník: Francis H. Wenham
 Druhý kormidelník: Walter D'Aubigny
 Navigátor: Cedric Playfair
 Meteorolog: Arthur Bingham
 Hlavní inženýr: Daniel Gooch
 Technik: Harold Bloodmann
 Technik: Charles Henderson
 Technik: Cyril Goodenough
 Technik: James Bolling
 Hlavní montér: Gordon Champion
 Montér: Alexander Priestley
 Montér: Winford Doe
 Hasič: Walter Gerrard
 Hasič: Peter Etheridge
 Topič: Thomas Beadle
 Topič: Gwyn Reece-Jones
 Pucovač: ~~Ronald Welbergen~~ William Cornish
 Pucovač: ~~Michael Drake~~ Tobias Threadneedle
 Zásobovací důstojník/zdravotník: doktor Barnaby Quaint
 Asistent zásobovacího důstojníka/zdravotník: sestra Sádvi
 Ragavendrová
 Lodmistr: Frederick Butler
 Asistent lodmistra: Isabella Maysonová
 Stevard: Oscar Wilde

„Doufám, že mi Vtípek nedělá ostudu, když jsem ho doporučil,“ řekl Burton kapitánovi.

„Vtípek?“

„Mladý pan Wilde.“

„Aha. Příhodná přezdívka – je to velmi duchaplný mladík. Kolik mu vlastně je? Asi tak dvanáct?“

„Před pár měsíci oslavil deváté narozeniny.“

„Dobrý bože! Tak malý? A sirotek?“

„Ano. Kvůli irskému hladomorou přišel o celou rodinu. Nasedl na loď do Liverpoolu, dostal se do Londýna a od té doby tam pracuje jako kamelot.“

„Nu, musím říct, že na mě svou pílí udělal dojem. K velení na rotorolodi patří nepříjemné množství byrokracie a ten kluk se úřadování bleskově naučil a od té doby mám v papírech větší pořádek, než jsem kdy mohl doufat. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se Oscar Wilde jednou stal kapitánem vlastní lodi.“ Lawless si přejel prsty po vousích. „A co ty mladé dámy, sire Richarde? Služba žen v lodní posádce není zcela bez precedentu, ale jste si jistý, že je moudré brát na expedici sestru Ragavendrovou? Afrika je dost tvrdá i pro chlapa, ne? A co všechen ten zpropadený kanibalismus? Nebudou ji považovat za příliš delikátní soustíčko, než aby mu odolali?“

„Prostředí je to skutečně kruté, což jsem zjistil na vlastní kůži,“ odvětil Burton. „Jenže sestra Ragavendrová je z Indie a vůči mnoha chorobám, které Evropana v Africe sužují, má přirozenou imunitu. Navíc je výjimečně dovednou zdravotnicí. Kéž bych ji byl býval s sebou měl i na předchozích výpravách. Ujišťuji vás, že o ni bude dobře postaráno po celou cestu až do Kazeče, kde zůstane u našich arabských hostitelů, zatímco my ostatní vyrazíme na sever, kde údajně leží Měsíční hory.“

„A lidojedi?“

Burtonovi zlehka zacukaly koutky úst. „Těch pár kmenů, které hodují na lidském mase, to dělá rituálním způsobem jako symbol vítězství v boji. Není to tak častý jev, jak se vás snaží přesvědčit knihy plné výmyslů. Pro každodenní porci ruky nebo nohy byste musel na druhou stranu světa, na Koluwai, malý ostrůvek na jihovýchod od Papuy–Nové Guiney. Tam by Evropany k večeri velmi uvítali – a nemyslím tím jako hosty. Prý chutnáme jako vepřové.“

„Fuj! To já jsem mnohem spíš zastáncem jehněčích kotlet!“ odtušil Lawless.

Cornewall Lewis je přerušil: „Vy ji necháte s Araby? A dá se jim, co se krásného pohlaví týče, věřit?“

Burton netrpělivě mlaskl. „Pane, je na vás, jestli raději věříte lžím, které šíří vaše vlastní vláda, ale já navzdory pomluvám, které kolují na chodbách parlamentu, nikdy nezjistil, že by Arabové byli něco horšího než neobyčejně laskavé, zdvořilé a naprosto počestné plémě.“

„Chtěl jsem jen naznačit, že ponechat ženu z impéria v rukách nikoli křesťanů by mohlo být nebezpečné, sire Richarde.“

„Křesťanů? Takže vy oponujete Darwinovým zjištěním? Také věříte, že váš Bůh upřednostňuje některé rasy před jinými?“

„Užívám to slovo jen ze zvyku, jako synonymum civilizovaných lidí,“ bránil se Cornewall Lewis.

„Pak to tedy chápu tak, že Arabové za civilizované nepovažujete, přestože vymysleli moderní matematiku, chirurgické nástroje, mýdlo i parfém, větrný mlýn, klikovou hřídel a spoustu jiných věcí a přestože jim došlo, že Země je koule, která obíhá kolem Slunce, pět set let před tím, než vaše křesťanská církev mučila Galilea Galileiho za to, že zastával stejný názor.“

Ministr války rozpačitě našpulil rty.

„To mi připomíná,“ prohodil Monckton Milnes, „Richard, mám ten rukopis, o kterém jsme mluvili – to perské pojednání.“

„Co to?“

„Ten překlad, který jste hledal.“ Udělal krok a zavěsil se do Burtona. „Je v knihovně. Pojďte. Ukážu vám ho. Omluvte nás, prosím, pánové, nebudeme tam dlouho.“

Než mohl Burton něco namítnout, byl odveden od skupinky a popoháněn mezi hosty ke dveřím.

„Jaké pojednání, sakra?“ prskal.

„Nezbytná báhorka, abych vás dostal z bojiště,“ sykl Monckton Milnes. „Co to do vás k čertu vjelo? Proč na Cornewalla Lewise štekáte jako vztekly pes?“

Opustili místnost, namířili si to přes salon, kolem malé sešlosti v přijímacím sále, vešli do chodby a zastavili se u zdobených dubových dveří. Monckton Milnes vytáhl z kapsy kostýmu klíč, otočil jím v zámku, a když oba vstoupili do místnosti za nimi, zamkl za sebou.

Stáli v jeho slavné knihovně s poněkud pochybnou pověstí.

Ukázal na veliká, cvočky ozdobená kožená křesla u krbu a přikázal: „Běžte si sednout.“

Burton uposlechl.

Monckton Milnes přistoupil ke kabinetu, vyndal z něj lahev a skleničky a něco jim nalil. Přidal se k Burtonovi a jednu sklenku mu podal.

„Archivní *Touriga Nacional* z roku 1822, jedno z nejlepších portských, jaké kdy vyrobili,“ zabručel. „Stálo mě pořádný balík. Ne abyste ho do sebe hodil. Vyčutnávejte ho.“

Burton si dal skleničku k nosu a vdechl vůni portského. Ochutnal, zamlaskal, opřel se v křesle a zahleděl se na svého přítele.

„Omlouvám se, kamaráde.“

„Těch omluv mě ušetřete. Nestojím o ně. Chci vysvětlení. Proboha, Richarde, už jsem vás viděl našťvaného, poraženého, překypujícího nadšením i ožralého jak doga, ale ještě nikdy jsem vás neviděl nervózního. Co se děje?“

Burton se zadíval do nápoje, chvíli mlčel a potom zvedl hlavu a pohlédl příteli do očí.

„Dělají ze mě loutku.“

„A kdo? Jak?“

„Ti zatracení politici. Když mě posílají do Afriky.“

Na tváři Moncktona Milnese bylo patrné překvapení. „Ale vždyť to jste chtěl!“

„Za těchhle okolností ne.“

„Za jakých okolností? Ať do mě hrom bací, chlape, jestli se vám tu nedostává mimořádné příležitosti! Královská zeměpisná společnost za živého boha nechtěla, abyste tam jel, ale Palmerston – samotný premiér! – je přinutil. Máte s Nilem další šanci a žádná expedice nebyla tak podporovaná a dobře financovaná – dokonce ani ta Henryho Stanleyho! Tak proč tak remcáte a blýskáte těma svýma melancholickýma očima? Vysvětlujte!“

Burton odvrátil pohled, rozhlédl se po knihami lemovaných stěnách a erotických soškách rozestavěných na podstavcích v různých výklencích, popotáhl si oblek, smetl z rukávu nitku, znovu si přihnul ze sklínky a zdráhavě obrátil pozornost k Moncktonu Milnesovi.

„Máte pravdu, už dlouho se chci do Afriky vrátit a dokončit, co jsem v sedmapadesátém začal,“ řekl. „Jednou provždy lokalizovat zdroj Nilu. Místo toho mě pošlou, abych našel a přivezl nějakou zatracenou zbraň!“

„Zbraň?“

„Černý diamant. Oko nágy.“

„A co to je? Jak může být diamant zbraň? To nechápu.“

Burton se najednou naklonil dopředu a popadl přítele za zápěstí. V černých očích mu hořel plamen.

„My dva se známe už dlouho,“ řekl. Do hlasu se mu vkradl trochu chraptivý tón. „Můžu vám věřit, že dokážete udržet tajemství, že ano?“

„Jistěže můžete. Máte mé slovo.“

Burton se narovnal. „Vzpomínáte, jak jste mi kdysi doporučil tu chiromantku, hraběnkou Sabinu?“

Monckton Milnes souhlasně zabručel.

„V posledních týdnech využívá svého nadání coby Palmerstonova jasnovidka. Má úžasné schopnosti. Dovede zachytit neuvěřitelně jasné záblesky budoucnosti – ale ne naší.“

Jeho přítel se zamračil, zavdal si ze sklenky, tu pak odložil a přejel si rukou po tváři, přičemž si náhodou rozmazal červené líčidlo, které měl jako harlekýn kolem levého oka.

„A čí tedy?“

„Ne, vy mi nerozumíte. Chci říct, že nevidí budoucnost, kterou prožijeme vy, já či kdokoli jiný na tomhle světě.“

„A jaká jiná budoucnost tedy je?“ vyptával se zmatený Monckton Milnes.

Burton mu pohlédl do očí a pak tiše řekl: „Svět i doba, ve kterých žijeme, nejsou takové, jaké by být měly.“

„Nejsou takové... Vždyť vy mluvíte v nějakých pitomých hádankách, Richarde!“

„Vybavujete si všechnu tu hysterii asi před rokem a půl, když lidé začali vídat Skákajícího Jacka za každým rohem?“

„No ovšem.“

„To nebyla žádná novinářská touha po senzaci. Skákající Jack byl skutečný.“

„Nějaký vtípálek?“

„K tomu měl daleko. Byl to člověk z budoucnosti. Přicestoval do roku 1840 z roku 2202, aby svému předku, s nímž ho spojovalo jméno Edward Oxford, zabránil ve střelbě na královnu Viktorii. Jeho výprava dopadla katastrofálně. To, co mělo být zpackaným pokusem o atentát, kvůli jeho zásahu uspělo a změnilo vše, co jeho historie zaznamenala. Ba co víc, vymazalo ho to z doby, do které patřil.“

Monckton nehybně seděl a oči mu lezly z důlků.

„Když se Oxford pokoušel z místa atentátu utéct,“ pokračoval Burton, „poškodil mu zvláštní kostým obsahující zařízení, jež mu umožňovalo pohyb časem, jeden mladý konstábl, kterého oba dobře známe. Vlastně je dnes večer tady.“

„A... a kdo to je?“

„William Trounce. Bylo mu teprve osmnáct. Svým zásahem způsobil, že to Oxforda vrhlo zpět do roku 1837, kde mu poskytl přístřeší a postaral se o něj Henry de La Poer Beresford.“

„Šílený markýz?“